

تاکید مرکز پژوهش‌ها بر اصلاح قوانین بیمه کارگران ساختمانی

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی بر ضرورت اصلاح قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی تاکید کرد.

به گزارش سایت خبری پرسون، رسیدگی به طرح اصلاح ماده ۵ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی در دستورکار جلسه روز(سه‌شنبه ۱۶ فروردین ماه) قرار داشت که در نهایت کلیات آن به تصویب رسید و در جریان بررسی جزئیات آن با تصویب نمایندگان طرح جهت بررسی بیشتر به کمیسیون اجتماعی به عنوان کمیسیون تخصصی ارجاع شد.

اخیرا کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی بر ضرورت اصلاح قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی پرداخته‌اند که خلاصه آن را می‌خوانید؛ شغل کارگران ساختمانی در دسته بندی شغل‌های سازمان نیافته قرار می‌گیرد. ناقص بودن ساختار روابط کار در این شغل باعث شده قانون فعلی بیمه کارگران ساختمانی، سازمان بیمه گر و کارگران را با مشکلات متعددی روبه رو کند. این قانون در طول تاریخ بیمه ای ایران بارها بازنگری و اصلاح شده است. اصلاحات و تبصره های متعدد از سال ۱۳۵۲ تاکنون که عمدتاً ناظر به تغییر حق بیمه بوده، که خود بیانگر این مطلب است که ساختار قانون بیمه کارگران ساختمانی بر پایه درستی بنا نشده است.

قانون بیمه کارگران ساختمانی به لحاظ ماهوی با ساختار استاندارد اصول حاکم بر بیمه متفاوت است و از کارایی لازم برخوردار نیست. درحال حاضر مزایای بیمه و بازنشستگی برای کارگران ساختمانی به شکلی ناقص و به طریق غیراصولی اجرا می‌شود. با مرور تاریخچه قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی به روایتی مسلط و غیربیمه ای می‌رسیم که معتقد است شغل کارگری ساختمان از جوانبی، با سایر مشاغل تحت پوشش بیمه‌های اجتماعی متفاوت است، و به این دلیل که فصلی و مقطعی بوده و کارگاه و کارفرمای مشخصی ندارد، نیازمند قوانین خاصی است. قوانین ویژه، معایب چون فرار و سرقت بیمه ای، عدم پوشش کامل بیمه‌ای، فقدان بیمه بیکاری و ساعات کار مفقود شده را به دنبال داشته است.

شرایط شغلی کارگران ساختمانی، مستقل از عوامل اقتصادی مانند درآمد مناسب، استانداردهای لازم برای حفظ شأن و جایگاه اجتماعی آنان را ندارد. مجموع این موارد در کنار مشکلات بیمه ای در قانون بیمه کارگران ساختمانی به واسطه ساختار ناقص شغلی، همگی یک بازنگری اساسی برای ساماندهی این شغل را الزام آور می‌کند.

سازوکار ناقص بیمه ای شغل کارگران ساختمانی یکی از مهم ترین دلایلی است که باعث شده این شغل از استانداردهای یک شغل شایسته فاصله گیرد. براساس معیارهای سازمانی جهانی کار، کار شایسته کاری است که مؤلفه های آزادی، برابری، امنیت، بیمه و درآمد مناسب، متناسب با شأن و وقار اجتماعی افراد در آن حفظ شود. آنچه مشخص است، شغل کارگر ساختمانی در ایران مؤلفه‌های اجتماعی کار شایسته را برای کارگران تأمین نمی‌کند. این درحالی است که کارگران بخش ساختمان عمدتاً دستمزدهای پایینی دریافت می کنند که شرایط زندگی را برای آنها سخت تر کرده است.

بررسی تجربه سایر کشورها در پوشش بیمه ای کارگران ساختمانی نشان می دهد که کارگران در بخش ساختمان در جهان به دو گروه کارگران مستقیم و کارگران سازمان نیافته (خوداشتغال یا مستقل) تقسیم می گردند. کشورهای بررسی شده عمدتاً از نظام تأمین اجتماعی قدرتمندی برخوردار بوده و پوشش بیمه‌ای بسیار مناسبی، نسب به جمعیت خود تأمین کرده‌اند. ساختار تأمین اجتماعی کشورهای بررسی شده با تفکیک کارگران در بخش ساختمان به دو گروه ذکرشده(کارگران مستقیم و کارگران خوداشتغال)، سازوکار متفاوتی را برای پوشش بیمه‌ای در نظر گرفته‌اند.

شرکت‌های پیمانکاری تا حد زیادی توانسته‌اند شغل کارگر ساختمانی را به چارچوب های شغل استاندارد نزدیک کرده و درنتیجه سازوکار بیمه ای آنها به صورت استاندارد طراحی شده است.

از آنجایی که شغل کارگری ساختمان، شغلی موقتی بوده و پیوسته نیست، نمی‌توان برای آن کارفرما و کارگاه مشخصی متصور بود. در مدل جدید بازار کار ساخت و ساز، کارگران ساختمانی در قالب مؤسسات نظارتی و تحت پایش مستمر دولت قرار دارند. تغییر نهادی بازار کارگران ساختمانی برای ایجاد تحول به سمت مدل های اشتغال نوین، به معنای رسیدن به نقطه بهینه اجتماعی در بازار کار کارگران ساختمانی با کمترین هزینه های اقتصادی و اجتماعی است.